

Ο ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Σύμφωνα με τον ορισμό της ICOM, του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων, ένα μουσείο είναι: «Μόνιμο ίδρυμα στην υπηρεσία της κοινωνίας και της ανάπτυξής της, ανοιχτό στο κοινό, που ερευνά τα υλικά αντικείμενα των ανθρώπων και του περιβάλλοντός τους, αποκτά αυτά τα αντικείμενα, τα διατηρεί, τα ερμηνεύει και πρωτίστως τα εκθέτει προς όφελος του κοινού, κυρίως μέσα από διαδικασίες μελέτης, εκπαίδευσης και ψυχαγωγίας ». Ο ορισμός αυτός είναι ο πλέον έγκυρος, επειδή πρόκειται για το διεθνές μουσειολογικό συμβούλιο, ωστόσο υπάρχουν και άλλοι ορισμοί, από επίσης έγκριτες μουσειολογικές ενώσεις. Είναι όμως και ο πιο πλήρης επειδή αναφέρεται τόσο στις λειτουργίες του μουσείου που ο θεατής, ο επισκέπτης δεν αντιλαμβάνονται άμεσα, όπως η καταγραφή, η απόκτηση, η συντήρηση, η μελέτη, η τεκμηρίωση, όσο και στην επικοινωνιακή και εκπαιδευτική λειτουργία του οργανισμού.

Τον ορισμό αυτό ασπάζεται και το Υπουργείο Πολιτισμού , το οποίο ορίζει την έννοια του Μουσείου με ανάλογο τρόπο: << Ως μουσείο νοείται η υπηρεσία ή ο οργανισμός 34 μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με ή χωρίς ίδια νομική προσωπικότητα, που αποκτά , δέχεται , φυλάσσει, συντηρεί, καταγράφει, τεκμηριώνει, ερευνά, ερμηνεύει και κυρίως εκθέτει και προβάλλει στο κοινό συλλογές αρχαιολογικών , καλλιτεχνικών , εθνολογικών ή άλλων υλικών μαρτυριών του ανθρώπου και του περιβάλλοντος του, με σκοπό τη μελέτη , την εκπαίδευση και την ψυχαγωγία. Ως μουσεία μπορούν να θεωρηθούν επίσης υπηρεσίες ή οργανισμοί που έχουν παρεμφερείς σκοπούς και λειτουργίες , όπως τα μουσεία ανοικτού χώρου >>. Σύμφωνα με τους ορισμούς αυτούς:

- Η έννοια του μουσείου χρησιμοποιείται με διευρυμένο πλάτος και συμπεριλαμβάνει και τους ευρύτερα μουσειακούς χώρους (φυσικά τοπία, αρχαιολογικά, εθνογραφικά, ιστορικά και βιομηχανικά μνημεία που έχουν το χαρακτήρα του μουσείου σύμφωνα με το άρθρο 4 του καταστατικού του ICOM).
- Το μουσείο δεν μπορεί να νοηθεί χωρίς τρία στοιχεία: τις συλλογές, το χώρο, το κοινό. Και τα τρία αυτά στοιχεία θα πρέπει να ισορροπούν με έμφαση πάντα στην ποιότητα και όχι στην ποσότητα.

- Σημασία για το μουσείο έχει η σχέση του με το κοινό. Τελικός αποδέκτης όλων των ενεργειών ορίζεται το κοινό και η λειτουργία του, η ύπαρξη του αξιολογείται απο την ικανοποίηση των αναγκών του κοινού για μελέτη, εκπαίδευση και ψυχαγωγία.
- Ως προϋπόθεση της ίδια τής ύπαρξης του μουσείου θα πρέπει να αναφερθεί , όπως παρατηρεί ή Gaynor Kavanagh (1994), και ένας άλλος παράγοντας , ο οποίος δεν περιλαμβάνεται στον ορισμό, η ειρήνη. Εξυπακούεται, ωστόσο, γιατί ο πόλεμος καταστρέφει τα στοιχεία που το συνθέτουν : τους ανθρώπους , την υπάρχουσα κουλτούρα, τα σπουδαιότερα μνημεία της πολιτισμικής κληρονομιάς και πάνω από όλα την ελπίδα. Ό,τι συμβαίνει στο Ιράκ, για άλλη μια φορά, με τραγικό τρόπο επιβεβαιώνει την ενεξέλεγκτη βαρβαρότητα του πολέμου. Το σημερινό μουσείο φαίνεται – θεωρητικά τουλάχιστόν- να έχει επανακτήσει το στόχο που είχε τεθεί, όταν κατά τα μέσα του 18ου αιώνα , τα μουσεία άνοιγαν τις πύλες τους στο ευρύ κοινό. Η επανάκτηση αυτή , που θέτει ως επίκεντρο τον άνθρωπο, στο χώρο της Μουσειολογίας διατυπώνεται απο τη Νέα Μουσειολογία και στο χώρο της Μουσειακής Εκπαίδευσης (Κακούρου-Χρόνη 2006 : 23). Ανεξάρτητα από τους ορισμούς που έχουν δοθεί στην έννοια «μουσείο», το βασικό προνόμιο αποτελεί το ότι 35 είναι ένας ζωντανός οργανισμός, ο οποίος προσφέρει απτή και άμεση γνώση, μέσω των αισθήσεων.